

سوره نههللدىن قىمهتلىك

ۋەز - نەسەھەتلەر

[ئۇيغۇرچە]

النعم في سورة النحل

[باللغة الأويغورية]

خاتىپ: شەيخ سالىھ ئىبنى مۇھەممەد ئال-تالىب

الخطيب: الشیخ صالح بن محمد آل طالب

تەرجىمە قىلغۇچى: سىراجىددىن ئەزىزى

المترجم: سراج الدين عزيزي

تەكشۈرۈپ بىكىتكۈچى: ن. تەمكىنى

المراجعة: ن. تمكينى

رىياد شەھرى رەبۋە رايونى دىن تەشۋىقات

ھەمكارلىق مەركىزى

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة

بمدينة الرياض

1429 - 2008

islamhouse.com

سۈرە نەھلىدىن قىممەتلىك ۋەز-نەسبەتلەر

2008- يىلى 10-ئاينىڭ 10-كۈنىدىكى جۈمە خۇتبىسىنىڭ قىسقىچە مەزمۇنى

ئىمام ئاللاھ تائالاغا ھەمدۇ -سانا، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا دۇرۇتلار ئوقۇپ بولغاندىن كېيىن ھەرەمدە جۈمەنامىزى ئۈچۈن يىغىلغان يۈزىمىڭلارچە مۇسۇلمانلارغا:

"ئاللاھنىڭ كىتابى قۇرئان كەرىم قىممەتلىك ھىكمەت، نەسبەتلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالغان، سۈرە نەھلىدە بولسا، ئاللاھ بەندىلەرگە بەرگەن نېمەتلىرىنى ئالاھىدە زىكىر قىلغان بولۇپ، بىزلەرنىڭ بۇ ھەقتە توختىلىشىمىزغا ئەرزىيدۇ" دېگەن مەزمۇندا تۆۋەندىكى تەۋسىيەلەرنى قىلدى:

ئى مۇسۇلمانلار ئاللاھدىن قورقۇڭلار! ئاشكارا- مەخپى ھاللاردا تەقۋا قىلىڭلار! تەقۋادارلىق ئىنساننى دۇنيا - ئاخىرەتتە بەخت-سائادەتكە ئېرىشتۈرىدۇ. ئاللاھ بۇيرىغان ئىشلارغا ئالدىراش، ئاللاھ توسقان ئىشلاردىن يىراق بولۇش ھەقىقىي تەقۋادارلىقتۇر.

ئاللاھنىڭ كىتابى ھىدايەت نۇرى ئېنىق، جەۋھىرى قىممەتلىك، دەلىل - ئىسپات ھۆججەتلىرى روشەن، كۈچلۈك نەسبەت ۋە ئاجايىپ ھېكمەتلەر بىلەن تولغان، ئۇنىڭدا سۆزلەرنىڭ ئەڭ راستى ۋە ئەڭ شېرىنلىكى بايان قىلىنغان بولۇپ، قۇرئان كەرىم زىكىر قىلىنغاندا ماقامىغا ھۆرمەت قىلماي بۇ ئۇلۇغ نېمەت ئۈچۈن ئاللاھقا ھەمدۇ-سانا ئېيتماي تۇرالمايمىز. بىز قۇرئان كەرىمنىڭ سۈرىلىرىدىن بىر سۈرىنى

مۇلاھىزە قىلىپ كۆرۈپ باقايلى. بۇ سۈرە ئاللاھنىڭ بەندىلەرگە بەرگەن كۆپلىگەن نېمەتلىرى زىكىر قىلىنغانلىقى ئۈچۈن نېمەتلەر سۈرىسى دەپمۇ ئاتىلىدۇ. ئۇ بولسىمۇ نەھل سۈرىسىدۇر. بۇ سۈرىدە ئاللاھنىڭ بىرلىك-بارلىقىغا ماددىي دەلىللەر كۆپ زىكىر قىلىنغاندۇر. بۇ سۈرە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ مەككىدىكى ئاخىرقى كۈنلىرى، مۆمىنلەر بىلەن مۇشرىكلار ئوتتۇرىدا سۈركىلىش ئەۋجىگە چىقىشقا باشلىغان مەزگىللەردە نازىل بولغان. مۇشرىكلار پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ۋە ئۇنىڭ ساھابىلىرىغا تەھدىت سېلىپ بىزنىڭ ئازابىمىزدىن نەگىمۇ قېچىپ قۇتۇلالايسىلەر؟! دەپ تەھدىت سېلىۋاتقان ۋاقىتتا ئاللاھ تائالا دىن ئايەت نازىل بولۇپ، ئاللاھنىڭ قۇدرىتى مۇشرىكلارنىڭ ھىلە-مىكىرلىرىدىن ئۈستۈن ئىكەنلىكىنى بىلدۈرۈپ مۇنۇ ئايەت نازىل بولغان:

«أنى أمر الله فلا تستعجلوه» (ئاللاھنىڭ ھۆكۈمى كېلىشى مۇقەررەر ئالدىراپ كەتمەڭلار!) دېگەن تەھدىتنى ئاللاھ مۇشرىكلارنىڭ چېكىدىن ئاشقان ياۋۇزلىقىغا قارىتا بەرگەن.

ئاللاھ تائالا سۈرە نەھلىدە تۈرلۈك - تۈمەن نېمەتلەرنى زىكىر قىلدى . سۈرىنىڭ بېشىدىلا ئاللاھنىڭ بەندىلەرگە بەرگەن ۋەھىي نېمىتىنى، پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتكەنلىكىنى ئەسلىتى. ئۇندىن كېيىن ئاسمان-زېمىننى نېمەت قىلىپ ياراتقانلىقىنى زىكىر قىلدى . ئىنساننى ئەڭ چىرايلىق شەكىلدە ياراتقانلىقى، سېپىرىدىن يارىتىلغانلىقىنى زىكىر قىلدى. ھايۋانلارنى ياراتقانلىقى، ئاسماندىن يامغۇر ياغدۇرغانلىقى، تاغلارنى ياراتقانلىقى، دېڭىز ئوكيانلار، دەريالارنى ياراتقانلىقى، يوللارنى يارىتىپ ئىنسانلارنىڭ ھەرىكىتىنى ئاسانلاشتۇرغانلىقى، ئاسماننى يۇلتۇزلار بىلەن

بېزىگەنلىكى، ئىنسانلار يۇلتۇزلار ئارقىلىق بارىدىغان يوللىرىنى ئاسانلىق بىلەن تاپالايدىغانلىقى، كائىناتتىكى ئاجايىپ ئىنچىكە تۈزۈمنىڭ بارلىقىنى زىكر قىلىپ سۈرىنى ئاللاھ يەنە: ئاللاھنىڭ نېمەتلىرىنى ساناشنى خالساڭلار ساناپ تۈگىتىشىڭلار مۇمكىن ئەمەس، ئاللاھ سىلەرگە رەھىمدىل ۋە مەغپىرەتلىكتۇر دېگەن ئايەت بىلەن ئاخىرلاشتۇردى.

بىلىڭلاركى، قۇرئان كەرىم ھىدايەت، پاساھەت-بالاغەت، ئىلىم- ئىرىپان، ۋەز-نەسەھەت مەنبئىدۇر. نەھل سۈرىسى يەنە نېمەتلەر قاتارىدا سۈتتىن ئىبارەت ئىچىملىك، مۆجىزە خاراكتېرلىك ھەسەل، ئۆز-ئىچىمىزدىن جۈپلەرنى يارىتىپ، ئەر-ئايال جىنسىنى پەيدا قىلىپ، ئۆز-ئارا ئۇنسى-ئۆلپەت، مۇھەببەت پەيدا قىلىپ، نەتىجىدە بالا-چاقا، نەۋرە-چەۋرىلەرنى بېرىپ، ئۇندىن كېيىن ئىلىم نېمىتىنى بېرىپ، ئىلىم ئۆگىنىش ئۈچۈن بارلىق سەۋەپلەرنى يارىتىپ بەرگەنلىكى بولسا، ساناپ تۈگىتىش مۇمكىن بولمايدىغان نېمەت ئىكەنلىكىنىڭ دەلىلىدۇر. شۇ ئاساستا بارلىق ئىنسانلار ئاللاھنىڭ ئىنسانلارغا بەرگەن نېمەتلىرىگە شۈكۈر قىلىشى كېرەك. ئاللاھ سۈرە ئاخىرىدا يەنە نېمەتكە شۈكۈر قىلغانلارنىڭ مىسالىنى كەلتۈرۈپ ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنى زىكر قىلدى. ئاللاھنىڭ نېمەتلىرىگە كافر بولغانلارنىڭمۇ زىكرىنى كەلتۈردى. دۇنيانىڭ مەۋجۇدىيىتىگە تەھدىت بولىدىغان تەبىئى ئاپەتلەر، بۈيۈك مۇسەبەتلەر بولسا ئاللاھنىڭ بارلىقىغا دەلىللەر بولۇپ، ئىنسانغا ئاللاھنىڭ قۇدرىتىنىڭ چەكسىز ئىكەنلىكىنى ئەسلىتىدۇ، ئىنسانلارنى پەرۋەردىگارىنىڭ يوليورۇقىغا بويسۇنۇشقا تەشەببۇس قىلىدۇ. ئەگەر ئاللاھدىن باشقا يەنە بىر كۈچ مەۋجۇت بولىدىغان بولسا، كۈچلۈك دۆلەتلەر

ئۆزىدىن ھەرخىل تەبىئىي ئاپەتلەرنى توسۇپ قالغان بولاتتى. سۇ ئاپەتلىرى، يەر تەۋرەش، بوران چاپقۇن ئاپەتلىرىنىڭ ئالدىنى ئېلىپ ھېچ بولمىغاندا ئاپەتلەرنىڭ يۆنىلىشىنى باشقا تەرەپكە بۇرۇۋەتكەن بولاتتى. ئاخىرىدا شۇ بۇ سۈرىنىڭ ئومۇمى مەزمۇنىدىن شۇ خۇلاسە چىقىدۇكى؛ ئاللاھنىڭ كۈچ-قۇدرىتىگە تەڭ كىلىدىغان دۇنيادا يەنە بىر كۈچنىڭ مەۋجۇت ئەمەسلىكى، كائىناتتىكى پۈتۈن ئىشلار ئاللاھنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بىلەن بولىدىغانلىقى، ئىنسان ئەتراپىدىكى ئىشلاردىن ئىبەرەت ئېلىپ ئاللاھنى تونۇشى ۋە شۇ ئارقىلىق ئىنسانىيەتنىڭ تەرەققىياتىغا تۆھپە قوشۇشى قاتارلىق مۇھىم ماۋزۇلارنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بولۇپ، ھەر قانداق مۇسۇلماننىڭ بۇ سۈرىنىڭ تەرجىمە ياكى تەپسىرىنى ئوقۇپ چىقىشى تەۋسىيە قىلىنىدۇ.